

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
AVOKATI I POPULLIT
Mekanizmi Kombëtar për Parandalimin e Torturës,
trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues

Adresa: Bulevardi: "Zhan D'Ark" Nr.2
Tiranë, Shqipëri

Tel/Fax: +355 4 2380 300/319
E-mail: ap@avokatipopullit.gov.al
www.avokatipopullit.gov.al

Nr. Prot.
Nr. Dok. 202201225/2

Tiranë ___/___/2022

Lënda: *Rekomandime për inspektimin e bërë në Komisariatin e Policisë Fier.*

Drejtuar: **Z. Edrit RECEKU**
Shef i Komisarariatit të Policisë

FIER

Për dijëni: **Z. Alfred ÇEPE**
Drejtor i Drejtorisë Vendore të Policisë

FIER

Për dijëni: **Drejtues Madhor Muhamet RRUMBULLAKU**
Drejtor i Përgjithshëm i Policisë të Shtetit

TIRANË

Të nderuar,

Mekanizmi Kombëtar për parandalimin e torturës, trajtimit ose dënimit të egër, çnjerëzor ose poshtërues, në vijim Mekanizmi Kombëtar ose MKPT, seksion pranë Institucionit të Avokatit të Popullit, bazuar në nenin 19/1 të ligjit nr.8454, datë 04.02.1999, "Për Avokatin e Popullit", i ndryshuar dhe nenin 81 të ligjit nr.81/2020 "Për të drejtat dhe trajtimin e të dënuarve me burgim dhe të paraburgosurve", kreu një inspektim në ambientin e shoqërimit dhe të sigurisë në Drejtorinë/Komisariatit të Policisë në Fier.

Inspektimi u krye në datën 19.10.2022, sipas Planit të Inspektimit të miratuar nga Avokati i Popullit. Në përbërje të grupit inspektues ishin znj. Nertila Qafzezi dhe znj. Gloria Çarkaxhiu, me detyrë nd/komisioner pranë Mekanizmit Kombëtar.

Inspektimi kishte si qëllim verifikimin e respektimit të standardeve të përcaktuara në ligjin nr.108/2014, "Për Policinë e Shtetit", i ndryshuar, Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre", Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr. 938, datë 24.07.2019, për miratimin e procedurës standarde të punës "Rregullat

teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, si dhe zbatimin e rekomandimeve të Avokatit të Popullit nga inspektimi i mëparshëm.

Institucioni i Avokatit të Popullit, pasi u njoh me konstatimet e grupit inspektues dhe nivelin e zbatimit të rekomandimeve të lëna nga inspektimi i mëparshëm, ka detyrimin ligjor t’ju parashtojë konkluzionet përfundimtare, referuar si më poshtë vijon:

Shënime të përgjithshme

Në përputhje me metodologjinë e zhvillimit të inspektimit në institucionet ku mbahen e trajtohen shtetasit e privuar nga liria, grupi i inspektimit, u takua me shefin e Komisarariatit z. Endrit Receku, i cili u vu në dijeni lidhur me qëllimin e inspektimit.

Drejtuesi i Komisarariatit informoi grupin e inspektimit mbi gjendjen e kushtet, në të cilat ndodhet ambienti i shoqërimit dhe i sigurisë në këtë Komisariat dhe informoi për masat e marra për plotësimin e rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit nga inspektimi i vitit të kaluar¹, në lidhje me përmirësimin e disa kushteve sipas normave dhe standardeve, për qëndrimin dhe trajtimin e personave të shoqëruar dhe të ndaluar/arrestuar, sipas përcaktimeve të bëra në aktet ndërkombëtare dhe në aktet ligjore e nënligjore në fuqi.

Grupi i inspektimit pasi mori informacionin e nevojshëm, vijoi me inspektimin e ambientit të shoqërimit dhe atij të sigurisë, për evidentimin e kushteve në të cilën janë ndërtuar dhomat e shoqërimit dhe dhomat e sigurisë, plotësimi i kriterëve për ndërtimin e dhomave dhe rregullat që zbatohen nga personeli i shërbimit policor për respektimin dhe garantimin e të drejtave kushtetuese dhe ligjore të personave të privuar nga liria.

Gjithashtu, grupi i inspektimit vizitoi edhe zyrat e specialistëve e ndihmës specialistëve të policisë, që kryejnë veprime procedurale me personat e shoqëruar dhe personat e ndaluar/arrestuar, si dhe kontrolloi e administroi dokumentacionin përkatës, ku pasqyrohen veprimet e kryera me këta persona.

Nga informacioni dhe verifikimi i rekomandimeve të Institucionit të Avokatit të Popullit të dërguara në përfundim të inspektimit të kryer në vitin 2021, rezulton se:

1.Nuk ishte plotësuar rekomandimi mbi marrjen e masave për emërimin e mjekut me kohë të plotë në Drejtorinë Vendore të Policisë Fier, për kryerjen e vizitave mjekësore të personave të arrestuar/ndaluar, brenda 12 orëve të vendosjes të këtyre personave në ambientin e sigurisë.

2.Nuk ishte plotësuar rekomandimi për krijimin e zyrave ku merren në pyetje personat e ndaluar/arrestuar para se të dërgohen në ambientet e sigurisë dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera.

3. Nuk ishte plotësuar rekomandimi për marrjen e masave të menjëhershme për dhënien e kartës së të drejtave personave të shoqëruar apo ndaluar në momentin e hyrjes së tyre në komisariat.

¹ K4/I76-2 Prot 21.12.2021, Rekomandime për inspektimin e bërë në Komisarariat e Policisë Fier.

Në përfundim të inspektimit, në mjedisin e shoqërimit dhe atë të sigurisë në Komisarriatin e Policisë Fier, grupi inspektues konstatoi se, vazhdonin të ishin të pranishme disa problematika/ shkelje të përsëritura, të cilat i parashtrijmë si më poshtë vijon. Avokati i Popullit shpreh keqardhjen se ndërsa disa çështje për tu përmirësuar kanë implikime buxhetore, për disa moszbatimi tregon neglizhencë në garantimin e standardeve ligjore që lidhen me trajtimin e personave të ndaluar e shoqëruar.

Ambientet e shoqërimit dhe kushtet e tyre

Mjedisi i shoqërimit në Komisarriatin e Policisë Fier, pjesërisht është i ndërtuar sipas kërkesave të ligjit nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe procedurën standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, miratuar me Urdhrin nr.938 datë 24.07.2019 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit.

Ambienti i shoqërimit ndodhej në godinë më vete, brenda territorit të Komisarriatit dhe përbëhej nga tre dhoma shoqërimi të ndërtuara për persona të rritur, gra dhe për të miturit.

Dhomat e shoqërimit ishin me sipërfaqe 4x4 m² me hapësirë të mjaftueshme për qëndrimin e personave të shoqëruar. Ato kishin dritare për sigurimin e ajrimit dhe kishin ndriçim të plotë natyral. Dhomat ishin të lyera dhe të pastra nga ana higjienike, dritaret e dhomave ishin me përmasa të tilla që të krijonin mundësi për realizimin e ajrimit e ndriçimit të plotë natyral. Kapaciteti i ambienteve ishte deri në 12 persona të shoqëruar.

Dhomat e shoqërimit kishin ndriçim nga rrjeti elektrik dhe ishin të pajisura me 3 karrige të gozhdura për qëndrimin ulur të personave të shoqëruar, pranë dhomave të shoqërimit kishte tualete të cilat kishin ujë të rrjedhshëm 24 orë. **Korridori i këtij ambienti nuk ishte i monitoruar me kamera².**

Në ambientin e shoqërimit në korridor, ishin vendosur postera me të drejtat ligjore të personave të shoqëruar. Gjithashtu në posterat përkatës ishte pasqyruar edhe e drejta ligjore e personave të shoqëruar për të paraqitur ankesa.

Gjatë inspektimit, u konstatua se në këtë komisarriat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109 paragrafi 5 dhe 122 paragrafi 5 e ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në Kapitullin VIII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimit të çështjes përkatëse.

Gjithashtu, u evidentuan disa praktika të njëpasnjëshme ku rezultoi se, në përfundim të procedurave dhe veprimeve të kryera nga punonjësit e policisë në Komisarriatin e Policisë Fier, mbaheshin procesverbalet përkatëse dhe një kopje e firmosur i jepej personit të shoqëruar.

² “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit ” Pika 5. Rregullat e sigurisë gjatë kryerjes së veprimeve me personat e shoqëruar, Ç.Personat e shoqëruar deri në sqarimin e pozitës dhe arsyes së shoqërimit mbahen në ruajtje dhe monitorim të punonjësit të policisë të funksionit të caktuar ose me mjete të tjera dixhitale (sisteme të kamerave video – audio).

Në kohën e kryerjes së inspektimit, grupi i inspektimit nuk konstatoi në ambientin e shoqërimit, sende apo mjete të tilla që mund të shërbejnë për kryerjen e vetëvrasjeve apo për kundërveprim ndaj punonjësve të policisë.

Në Komisarlatin e Policisë Fier, për vitin 2022 ishin të shoqëruar dhe të evidentuar në regjistrin përkatës 638 persona, sipas përcaktimeve të bëra në nenin 109 dhe 112/1 të ligjit për Policinë e Shtetit.

Nga inspektimi i ambientit të shoqërimit u konstatua se, mungonte dhoma e veçantë për marrjen në pyetje/intervistimin e personave të shoqëruar, e cila duhet të jetë e pajisur me tavolina, karrige dhe stola për qëndrimin ulur të shtetasve të shoqëruar, si dhe me orenditë e nevojshme si karrige dhe tavolina pune për specialistët e policisë³. Por, sipas informacionit të shefit të rendit, të shoqëruarit merren në pyetje në zyrat e punës të punonjësve të policisë.

Gjithashtu, përgjatë inspektimit konstatuam se personat e shoqëruar nga policia **nuk ju jepej informacioni për të drejtat e tyre në formë shkresore, që nga fillimi i privimit të lirisë, për të siguruar informim të qartë në lidhje me të drejtat ligjore / procedurale që ata kanë**. Mekanizmi Kombëtar për parandalimin e torturës sugjeron dhënien e kartës të drejtave që në momentin e hyrjes në Komisarlat⁴. Rekomandimi i CPT-së, në përmbajtjen e tij nënkupton që karta me të drejtat që gëzojnë personat kur hyjnë në mjediset e policisë, **duhet tu jepet edhe personave që mbahen në dhomat e shoqërimit**, pra që në momentet e para të privimit të lirisë. Kjo, pasi këtyre personave ju kufizohet liria deri në 10 orë (maksimumi) qëndrimi në dhomat e shoqërimit, ata merren në pyetje nga specialistët e policisë apo kanë të drejtë për njoftimin e familjarëve të tyre, e drejta për qasje me avokat mbrojtës, etj. Aktualisht, karta me të drejtat jepet vetëm në momentin kur i ndaluar/arrestuari merret në pyetje nga OPGJ dhe hyn në dhomat e sigurisë.

Ambientet e sigurisë/kushtet e tyre dhe trajtimi i të ndaluarve/arrestuarve

Dhomat e sigurisë në Komisarlatin e Policisë Fier ishin **pjesërisht** të ndërtuara, sipas kërkesave të parashikuara në Procedurën standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019.

Ambienti i sigurisë kishte 6 (gjashtë) dhoma sigurie, të ndara më vete 4 (katër) dhoma për personat e rritur, 1 (një) dhomë për gra dhe 1 (një) dhomë për të miturit. Kapaciteti i dhomave të sigurisë ishte për 8 (tetë) persona, të pajisura me shtretër.

³ Kreu VI, Pika 3/d procedurat standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në polici”, miratuar me Urdhrin Nr. 306, datw 31.03.2016 të Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit.

⁴ Raporti i Komitetit European për Parandalimin e Torturës dhe Trajtimin Çnjerëzor dhe Degradues (KPT), gjatë vizitës së tyre në Shqipëri në datat 20 - 30 Nëntor 2018.

Dhomat e sigurisë plotësonin normat dhe parametrat teknikë jetësorë, për një person të arrestuar apo ndaluar, pasi sipërfaqja e përgjithshme ishte jo më shumë se 10 metra katrorë, e ndarë në ambient qëndrimi (dhomë) me sipërfaqe 6 m² dhe paradhomë me sipërfaqe 4 m².⁵

Dritaret e dhomave mundësonin futjen e sasisë së mjaftueshme të ajrit dhe dritës natyrale. Këto ambiente ishin të pajisura me tualete brenda, gjithashtu, kishin orenditë e nevojshme për jetesë, si krevat, dyshek, batanije dhe jastëk, të cilët ishin në gjendje të mirë dhe të pastra. Në fundin e korridorit në ambientin e sigurisë, ndodhej një ambient i përbashkët tualeti dhe dushi me ujë të ngrohtë, për larjen e trupit.

Në këtë komisariat të ndaluarit/arrestuarit **nuk kishin akses për larjen e trupit në një ambient të posaçëm (dushe me ujë të ngrohtë) në një ambient i përbashkët**⁶. Ambienti i cili ishte i përcaktuar për larjen dhe ruajtjen e higjienës ishte jashtë funksionit dhe i mbyllur.

Gjithashtu ambientet e sigurisë ishin të pajisura me kaldajë për ngrohjen në dimër, por konstatuam përgjatë inspektimit se **kaldaja kishte defekt dhe nuk punonte, pra në këtë komisariat mungonte sistemi i ngrohjes**, nuk ishte funksional.

Në çdo dhomë kishte zile të emergjencës, e cila mundësonte komunikimin me shërbimin e policisë në një moment nevojë apo emergjence. Në korridorin e ambientit të sigurisë kishte aparat telefonik fiks dhe citofon për t'u përdoruar nga punonjësit e shërbimit në rastet e tentativave apo ngjarjeve të rënda me të ndaluarit/arrestuarit, për të kërkuar ndihmë dhe ndërhyrje të shpejtë. Ambienti i sigurisë kishte burim rezervë energjie me gjenerator më vete.

Grupi inspektimit konstatoi se në këtë komisariat nuk kishte dhomë mjeku gjithashtu dhe mjeku, ndihmës mjeku apo infermierë nuk ishin pjesë e organikës. Sipas informacionit të marrë nga shefi i shërbimit në dhomat e sigurisë, mjeku thirrej mbi bazë nevojë nga Spitali Rajonal Fier. Numri i lartë i personave të shoqëruar/arrestuar tregon se ka nevojë të domosdoshme për mjek me kohë të plotë.

Në ambientin e dhomave të sigurisë ndodhej një dhomë për takimin e të ndaluarve/arrestuarve me avokatët dhe pyetjen e tyre nga oficerët e policisë gjyqësore, e cila ishte e monitoruar me sistemin e kamerave. Kjo dhomë ishte e pajisur me tavolinë dhe karrige të fiksuara në dysheme.

Hyrja kryesore e ambientit të sigurisë, korridori i tij dhe hyrjet në dhomat e sigurisë monitoroheshin me kamera për 24 orë.

Nga informacioni i dhënë nga punonjësit e policisë që shërbenin në dhomat e sigurisë dhe personat e arrestuar rezultoi se, të ndaluarit/arrestuarit trajtoheshin me ushqim 3 (tre) herë në ditë sipas normave për trajtimin me ushqim të përcaktuar në vendimin nr. 189, datë

⁵ Urdhëri i Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde "Trajtimi dhe Sigurimi i Personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre".

⁶ Urdhër 925, datë 18.07. 2019 "Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre" pika 9. Ambienti për larjen e trupit

15.03.2017 “Për trajtimin me ushqim të punonjësve, të studentëve dhe të kursantëve në institucionet arsimore të Policisë së Shtetit, si dhe të shtetasve të ndaluar dhe arrestuar deri në sqarimin e pozitës së tyre”. Ushqimi përgatitej nga një subjekt privat në bazë të kontratës së lidhur me të dhe ofrohej me shërbim katering.

Nga informacioni i dhënë nga punonjësit e policisë dhe personat e arrestuar rezultoi se të ndaluarve/arrestuarve u jepeshin produkte për ruajtjen e higjienës vetjake dhe të ambientit, si sapun, detergjente, letra higjienike dhe letra për fshirjen e duarve dhe të fytyrës.

Në momentin e inspektimit, në dhomat e sigurisë gjendeshin 6 persona të arrestuar, secili në 1 dhomë në vete. Grupi i inspektimit intervistoi personat e arrestuar, të cilët konfirmuan se ishin trajtuar në mënyrë korrekte gjatë kohës së marrjes në pyetje nga oficerët e policisë gjyqësore dhe qëndrimin në ambientin e sigurisë.

Nga të intervistuarit nuk pati pretendime të tjera për trajtim denigrues, jo human apo për ushtrim dhune fizike e psikologjike. Gjendja psikologjike e të intervistuarve ishte e qetë dhe nuk dëshmonte për pasoja të shkaktuara nga keqtrajtimi.

Shtetasit e intervistuar kishin dijeni për identitetin e punonjësit të policisë me të cilin kishin marrë kontakt dhe kishin kryer veprimet procedurale. Ata shpjeguan se, gjatë ndalimit/arrestimit punonjësit e policisë ishin identifikuar përpara tyre duke u prezantuar me gjeneralitetet dhe detyrën që kryenin.

Personave të ndaluar/arrestuarve iu ishin dhënë nga oficerët e policisë gjyqësore kopje të procesverbalit të ndalimit/arrestimit, të kontrollit personal dhe kartën me të drejtat e tyre.

Nga informacionet e grumbulluara gjatë inspektimit, nuk rezultoi asnjë rast i përdorimit të mjeteve të forcës dhe shtrëngimit fizik, si dhe asnjë rast i përdorimit të armëve të zjarrit nga ana e policisë ndaj shtetasve të ndaluar/arrestuar me qëllim përmbushjen e një synimi të ligjshëm sipas dispozitave ligjore në fuqi. Nuk kishte ambiente për të dalë në ajrim duke bërë që këto kushte të mos ofrojnë trajtim dnjitoz të personave që kalojnë midis 48 orë në 4-5 ditë në këto ambiente. Personat që gjendeshin në dhomat e sigurisë kishin 2-3 ditë qëndrim në komisariat.

Regjistri i personave të shoqëruar, ndaluar/arrestuar dhe evidentimi i tyre

Në zbatim të Ligjit Nr.108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar dhe procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.938, datë 24.07.2019, çdo njësi policore që ka dhoma shoqërimi e sigurie, duhet të jetë e pajisur ndër të tjera, edhe me regjistrat përkatës. Nga inspektimi rezultoi se, regjistrat ishin të mbajtur përgjithësisht në rregull, ishin të sekretuar dhe të plotësuar sipas rubrikave.

Gjatë inspektimit u konstatua se në Komisaratin e Policisë, Fier, “Regjistri i evidentimit të të dhënave për personat e shoqëruar” ishte i tipit “Model nr.1” konform me procedurat standarde për rregullat teknike të shoqërimit në polici dhe ishte i sekretuar.

Të gjithë personat e shoqëruar në organin e policisë sipas dispozitave të ligjit Nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar regjistroheshin në këtë regjistër nga punonjësit e zyrës së informacionit.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se, koha e qëndrimit në gjendje shoqërimi të shtetasve ishte e ndryshme nga 1 deri në 10 orë në raste të veçanta. Rubrikat e regjistrimit ishin plotësuar pjesërisht në mënyrë korrekte, me përgjegjësi dhe saktësi nga punonjësit e policisë⁷.

Në këtë komisariat ishte vendosur regjistri për personat e ndaluar/arrestuar, ku evidentoheshin të gjitha rastet e ndalimeve dhe arrestimeve të kryera nga punonjësit e këtij organi, i cili ishte i sekretuar.

Nga këqyrja e këtij regjistri rezultoi se në rastet e arrestimeve dhe të ndalimeve të personave të shoqëruar, ora e arrestimit/ndalimit përputhej me orën që në momentin e shoqërimit të tyre për në mjediset e policisë. Kjo situatë, u verifikua edhe për personat e ndaluar apo të arrestuar nga komisariatet e policisë të Lushnjës, Divjakës dhe Mallakastrës, të cilët në përfundim të procedurave ligjore të kryera nga specialistët e krimeve, dërgohen në dhomat e sigurisë të Komisarariatit të Policisë Fier.

Avokatit të Popullit, ka rekomanduar se, në rastet kur për personat e shoqëruar në organet e policisë vendoset arrestimi apo ndalimi, në procesverbalin e arrestimit në flagrancë ose të ndalimit, duhet të vihet ora e mbikëqyrjes policore dhe jo ora e shoqërimit të tyre për në mjediset e policisë apo ora kur përpilohet procesverbali i arrestimit/ndalimit. Kjo merr më shumë vlerë pasi ky komisariat shërben edhe si ambient siguri për komisariatet e tjera që nuk kanë dhoma të tilla.

Rekomandimet e Avokatit të Popullit janë bazuar jo vetëm në parimet universale të së drejtës dhe në parimet e përgjithshme të së drejtës tonë penale, por edhe në dispozitat konkrete të Kodit të Procedurës Penale respektivisht nenet 144, 250 dhe 259 të tij, si dhe neni 109, pika 4 e ligjit 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar.

Nuk kishte regjistër të veçantë për të miturit të shoqëruar dhe arrestuar/ndaluar në konflikt me ligjin ku evidentoheshin të gjithë rastet e të miturve të shoqëruar në këto ambiente.

Në këtë komisariat kishte edhe regjistër për evidentimin e kërkesë/ankesave të personave të shoqëruar, të arrestuar dhe të ndaluar, sikurse parashikohet në nenin 115 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, por për periudhën që kryhej inspektimi, nuk ishte evidentuar asnjë kërkesë apo ankesë.

Në Komisariatin e Policisë Fier, u konstatua gjithashtu se kishte edhe regjistër për takimet me avokatin ose prokurorin, regjistër të vizitave mjekësore, regjistër të shoqërimit të personave në ndaluar në gjykatë apo në institucione të tjera, regjistër të marrjes në pyetje nga prokurorët e çështjes, si dhe karta me të drejtat e personave të ndaluar ose të arrestuar në gjuhën shqipe dhe në 8 gjuhë të huaja, të cilat mbaheshin në dhomën e punës dhe administroheshin nga përgjegjësi i dhomave të sigurisë.

⁷ Kreu VII, procedurës standarde “Rregullat teknike të shoqërimit në mjediset e Policisë së Shtetit”, miratuar me Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.938, datë 24.07.2019.

Ambientet e intervistimit

Në Komisarlatin e Policisë Fier, oficerët e policisë gjyqësore i kryenin veprimet procedurale me të shoqëruarit në mjediset e policisë, në zyrat e punës së tyre, për shkak të mungesës të ambienteve të veçanta për marrjen në pyetje/intervistimin e shtetasve të shoqëruar. Këto zyra, nuk ishin të monitoruara me sistemin e kamerave.

Lidhur me këtë fakt, Avokati i Popullit nisur edhe nga inspektimet e mëparshme ka rekomanduar marrjen e masave për ndërtimin e zyrave të dedikuara ku merren në pyetje shtetasit gjatë kryerjes së veprimeve procedurale nga oficerët e policisë gjyqësore dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera pranë tyre, por është konstatuar se sërish ky rekomandim nuk është plotësuar⁸.

Procesi i monitorimit filmik gjatë marrjes në pyetje të personave të shoqëruar dhe të ndaluar është një element parësor për mbrojtjen e të drejtave dhe lirive të njeriut, pasi ka efekt parandalues për kryerjen e veprave të dhunshme dhe të dënueshme, si nga ana e të shoqëruarve, ndaluarve apo arrestuarve, ashtu dhe nga vetë punonjësit e policisë së shtetit.

Grupi i inspektimit, ka evidentuar si një praktikë të mirë në Komisarlatin e Policisë Fier, investimin e realizuar me fonde nga “Save the Children”, krijimin e tre dhomave të përshtatura për intervistimin ashtu dhe për qëndrimin e të miturve të arrestuar/ndaluar apo të dënuar, të pajisura me orënditë e nevojshme dhe me kushte të përshtatshme bashkëkohore. Këto dhoma ndodheshin në katin e 1 të godinës të Komisarlatit dhe ishin bërë funksionale. Ato ishin të pajisura me të gjitha orënditë e nevojshme si tavolina, kolltukë, bibliotekë për libra, postera informues, si dhe ishte e monitoruar me sistemin audio viziv. Në Komisarlatin e policisë Fier, ishin trajnuar 2 specialistë vetëm për intervistimin apo marrjen në pyetje të të miturve. Por gjithsesi zbatimin efektiv i kodit për Drejtësi Penale për të miturit, mbetet ende problem përse megjithëse të trajnuar, nuk plotësojnë detyrimet ligjore të caktuara në këtë kod si regjistri i veçantë për të miturit. Nga verifikimi i regjistrave rezultoi se për vitin 2022 ishin shoqëruar/ndaluar 53 të mitur.

Nga monitorimi që iu bë zyrave të punonjësve të policisë në godinën aktuale të Komisarlatit të Policisë Fier, nuk u gjetën sende, prania e të cilave ekspozonte dhunë, tek personat me të cilët ata kryenin veprime procedurale.

Nisur edhe nga bashkëpunimi me Save the Children për të realizuar të dhënat e intervistimit, Avokati i Popullit vlerëson se mungesa e dhomave më shumë se pamundësi efektive hapësirash është mungesë vullneti dhe kërkohet një vëmendje e shtuar për të plotësuar detyrimet ligjore sipas parashikimeve të akteve ligjore.

⁸ “Një sistem i monitorimit të vazhdueshëm i standarteve dhe procedurave të intervistave të policisë duhet vënë në zbatim, po ashtu; kjo kërkon një regjistrim të saktë të intervistave të personave në ambientet e policisë, të cilat, nëse është e mundur duhet të zhvillohen me pajisje regjistruese elektronike (audio dhe/video). Duhet të kërkohet që të regjistrohet në mënyrë sistematike koha kur ka filluar dhe mbaruar intervista, ndonjë kërkësë të bërë nga i ndaluari gjatë intervistës, si dhe të personave të pranishëm gjatë çdo interviste.” Raporti i CPT-së për Armeninë: CPT/Inf (2016) 31 [par.20].

Konsulto:

<https://rm.coe.int/CoERMPublicCommonSearchServices/DisplayDCTMContent?documentId=09000016806bf46f>

Ndihma juridike, psikologjike dhe kujdesi mjekësor

Në këtë komisariat zbatohet detyrimi ligjor i parashikuar në nenin 109/5 dhe 122/5 të ligjit nr. 108/2014 “Për Policinë e Shtetit”, i ndryshuar, si dhe në kapitullin VII, pika a.3.4 të procedurave standarde për plotësimin dhe dhënien e procesverbalit të veprimeve të kryera me të shoqëruarit nga punonjësit e policisë që ishin ngarkuar me detyrën e kryerjes së verifikimit dhe trajtimit të çështjes përkatëse.

Edhe në nenet 34/b, pika 2 dhe 251 të K.Pr.Penale parashikohet se të ndaluarit/arrestuarit duhet t’i jepet dhe të mbajë me vete një kopje të procesverbalit të ndalimit/arrestimit, të cilat u verifikuan gjatë intervistimit të personave të ndaluar/arrestuar nga grupi i inspektimit.

Gjatë inspektimit, rezultoi se ndaj personave të shoqëruar nga ana e punonjësit të policisë mbahej edhe një procesverbal tip i emërtuar “Formulari i raportit të shoqërimit ose ndalimit/arrestimit”.

Gjithashtu nga intervista me personat që ndodheshin në ambientin e sigurisë, u konstatua se, zbatohet detyrimi ligjor për të njoftuar personat e ndaluar/arrestuar madhor, që në mungesë të mundësive financiare për të pajtuar një avokat privat, ofrohet dhe ndihmë juridike duke siguruar një avokat kryesisht, duke krijuar mundësinë për të kontaktuar me të.

Avokatët siguroheshin nga lista e avokatëve të dërguar nga organi i prokurorisë, e cila ishte e afishuar në zyrën e përgjegjës të dhomave të sigurisë. Për shtetasit e ndaluar/arrestuar me shtetësi të huaj ishin përgatitur postera me të drejtat e të ndaluarve/arrestuarve në disa gjuhë të huaja dhe këto materiale gjendeshin edhe në gjuhën shqipe.

Në rastet kur të ndaluarit/arrestuarit ishin të mitur, veprimet proceduriale kryheshin në praninë e detyrueshme të avokatit mbrojtës të caktuar kryesisht, kujdestarit ligjor dhe të psikologut. Psikologu ishte në organikë të Drejtorisë Vendore të Policisë Fier dhe kishte detyrimin të asistonte të miturin, deri në përfundim të procedurave përkatëse.

Grupi i monitorimit konstatoi se, vizitat mjekësore nga ana e mjekut part-time kryheshin brenda afatit 12 orë, nga momenti i vendosjes së këtyre personave në ambientin e sigurisë, sikurse përcaktohet në Urdhrin e Drejtorit të Përgjithshëm të Policisë së Shtetit nr.925, datë 18.07.2019, për miratimin e procedurës standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”⁹.

Vizitat mjekësore ndaj të ndaluarve/arrestuarve, konstatimet dhe mjekimet e dhëna pasqyroheshin në regjistrin e vizitave mjekësore. Në regjistrin e mjekut ishin të evidentuara të gjitha të dhënat e konstatuara përgjatë vizitës mjekësore të personave të arrestuar.

Për sa më sipër dhe me qëllim zgjidhjen e problemeve të konstatuara gjatë këtij inspektimi, bazuar në pikën 3 të nenit 63 të Kushtetutës ku parashikohet se: “*Avokati i Popullit ka të drejtë të bëjë rekomandime dhe të propozojë masa kur vëren shkelje të të drejtave dhe lirive të njeriut nga administrata publike*” dhe në bazë të nenit 21/b të ligjit nr. 8454 dt.04.02.1999

⁹ *Kreu V, pika 7.2 e procedurës standarde “Trajtimi dhe sigurimi i personave të arrestuar/ndaluar në ambientet e Policisë së Shtetit, evidentimi dhe zgjidhja e kërkesë/ankesave të tyre”.*

“Për Avokatin e Popullit”, i ndryshuar, ku përcaktohet se: “Avokati i Popullit paraqet rekomandime për vënien në vend të së drejtës së shkelur tek organi administrativ, që, sipas tij ka shkaktuar shkelje të të drejtave dhe lirive”,

REKOMANDOJMË:

1. Marrjen e masave për emërimin e mjekut me kohë të plotë në Drejtorinë Vendore të Policisë Fier, për kryerjen e vizitave mjekësore të personave të arrestuar/ndaluar, brenda 12 orëve të vendosjes të këtyre personave në ambientin e sigurisë. Si dhe krijimin e dhomës së mjekut brenda këtyre ambienteve.
2. Marrjen e masave të nevojshme për krijimin e zyrave ku merren në pyetje personat e ndaluar/arrestuar, para se të dërgohen në ambientet e sigurisë dhe instalimin e sistemit të monitorimit me kamera në to.
3. Marrjen e masave për krijimin e ambienteve të ajrimit për personat në dhomat e sigurisë.
4. Të merren masat e menjëhershme për instalimin e sistemit të monitorimit me kamera sigurie në ambientin e shoqërimit.
5. Marrjen e masave funksionale për largimin e personave të arrestuar brenda afateve pas konsiderimit të masës së arrestit.
6. Marrjen e masave të menjëhershme për dhënien e kartës së të drejtave në formë shkresore personave të shoqëruar apo ndaluar në momentin e hyrjes së tyre në komisariat.
7. Marrjen e masave të menjëhershme, për vendosjen në zyrën e informacionit të regjistrimit për evidentimin e të dhënave të të miturve që shoqërohen në mjediset e Komisarariatit të Policisë Fier.
8. Marrjen e masave për vënien në funksion të kaldajës për mundësimin e ngrohjes të personave të arrestuar, për periudhën e dimrit në ambientin e dhomave të sigurisë në këtë komisariat.
9. Marrjen e masave të menjëhershme për vënien në funksion të ambientit të duzeve për dhomat e sigurisë në këtë komisariat.
10. Të merren masa për trajnimin e punonjësve të policisë në lidhje me zbatimin dhe garantimin efektiv të drejtave të personave të shoqëruar, të arrestuar apo të ndaluar në mjediset e komisarariatit.

Duke besuar në mirëkuptimin dhe bashkëpunimin tuaj.

KOMISIONER

Ahmet Prençi